

Begrijpelijke voorlichting met animatievideo's

Je kijkt naar de papieren versie van digitale voorlichting met animatievideo's. Scan de QR-code met de camera van een telefoon, klik op de link en bekijk de voorlichting.

Uw voorbereiding

Bereid u voor en houd u aan de onderstaande instructies.

Bloedwaarden meten voor de behandeling

Voor de behandeling moeten uw bloedwaarden gemeten worden. Hiervoor wordt bloed bij u afgenomen. De arts bepaalt of uw waarden goed genoeg zijn om door te gaan met de behandeling.

Tijdens de chemokuur moet dit regelmatig gecontroleerd worden. Als uw waarden niet goed zijn kan de chemokuur worden uitgesteld of niet doorgaan.

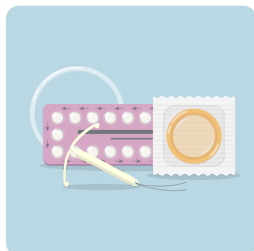
Soms krijgt u medicijnen om de bloedwaarden te verbeteren.

Bent u zwanger of geeft u borstvoeding?

Als u zwanger bent of denkt te zijn bespreek dit vóór de behandelingen met uw zorgverlener.

Ook wanneer u borstvoeding geeft moet u dit aangeven.

Word niet zwanger tijdens de behandeling

Het is belangrijk om tijdens de behandeling niet zwanger te worden. De behandeling kan namelijk schadelijk zijn voor ongeboren kinderen. Dit verschilt per situatie en behandeling.

Zorg dus voor een goede anticonceptie. Na de behandeling is het verstandig om enkele maanden te wachten met een zwangerschap. Bespreek dit met uw zorgverlener.

Toediening van chemotherapie

Toediening van chemotherapie kan plaats vinden in een dagopname óf in een opname van meerdere dagen.

Autorijden wordt niet aangeraden

Mocht u toch willen autorijden, dan adviseren wij de eerste behandeling af te wachten.

Als u zich goed voelt mag u tussen de behandelingen wel autorijden.

Stoppen met roken

Tijdens de behandeling van kanker is het belangrijk dat u probeert te stoppen met roken.

Uw huisarts wordt op de hoogte gesteld

Uw huisarts wordt aan begin van uw behandeling op de hoogte gesteld.

Eten en drinken

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen.

Voeding bij kanker

Als u ziek bent is goede voeding en een gezond lichaamsgewicht belangrijk. Zo versterkt u uw weerstand en conditie tijdens de behandeling. Zorg ervoor dat er genoeg energie, eiwitten, vocht, vitamines en mineralen in uw voeding zit.

Problemen met eten en drinken

Uw ziekte kan invloed hebben op wat u eet en drinkt. U kunt klachten ervaren zoals:

- Gewichtsverlies
- Smaak- en reukveranderingen
- Misselijkheid en overgeven
- Vermoeidheid
- Verstopping
- Diarree
- Een droge mond
- Een pijnlijke mond, keel of slokdarm
- Ongewenst aankomen

Blijf op uw normale gewicht

Uw ziekte kan er voor zorgen dat u minder eetlust heeft. Ook kan u in een korte periode afvallen. Dit is niet goed voor uw behandeling, omdat uw behandeling op uw lichaam wordt afgestemd.

Het is belangrijk om tijdens de behandeling niet af te vallen of aan te komen. Als u wilt afvallen, doe dit dan in overleg met uw behandelaar.

Matig uw alcohol gebruik

Tijdens de behandeling is het verstandig om uw alcohol gebruik te matigen. Neem 24 vóór tot 48 uur na toediening geen alcohol.

Vermijd sommige fruitsoorten

Tijdens de behandeling mag u bepaalde fruitsoorten niet eten. Dit kan de opname van de chemotherapie verstoren.

De werking kan dan versterken of verzwakken. Onderstaande fruitsoorten mag u niet nemen:

- Grapefruit
- Pomelo
- Ugli
- Mineola
- Tangelo
- Zure sinaasappel (Sevilla sinaasappel)

Vette vis

Je kunt vette vis eten wanneer je met chemotherapie wordt behandeld. Vette vis is een belangrijke bron van eiwit en energie.

Visolie

Neem geen voedingssupplementen met visolie vanaf 24 uur voor, tot en met 24 uur na de toediening van specifieke middelen (irinotecan, carboplatine, cisplatine en oxaliplatine).

Visolie kan de werking daarvan beïnvloeden.

Medicijnen

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen.

Medicijnen

Sommige medicijnen kunnen het effect van de behandeling versterken of verzwakken. Bespreek daarom met uw zorgverlener of u door kunt gaan of tijdelijk moet stoppen met deze medicatie.

Denk hierbij ook aan vitaminepillen, wietolie, alternatieve geneesmiddelen, voedingssupplementen, kruiden en homeopathische middelen.

Aanvullende medicijnen

Soms heeft u aanvullende medicijnen nodig bij de behandeling. Bijvoorbeeld medicijnen tegen misselijkheid.

Geef aan als u overgevoelig bent of een allergie heeft

Bespreek met uw arts als u allergisch bent voor bepaalde medicijnen, contrastvloeistof of andere stoffen zoals jodium of pleisters.

Uw therapie

Bekijk hieronder uw behandeling als animatie.

Chemotherapie

Animatievideo

Deze tekst hoort bij een animatievideo. Scan de QR-code met de camera van een telefoon, klik op de link en bekijk de video.

Uitgesproken tekst van de video

Chemotherapie is een behandeling die zich richt op het bestrijden...

van kanker in het lichaam, door middel van medicijnen.

Deze medicijnen, ook wel cytostatica genoemd...

kunnen kankercellen doden of kankercellen remmen in de groei.

Chemotherapie krijgt u meestal via een infuus in een ader.

Ook kan chemotherapie via onderhuidse injecties of via tabletten worden gegeven.

De medicijnen verspreiden zich zo via het bloed door het hele lichaam...

en bereiken alle plaatsen met kankercellen.

Kankercellen reageren verschillend op chemotherapie.

Voor bepaalde soorten kanker bestaat de behandeling uit één medicijn.

Dit heet monotherapie.

Bij sommige soorten kanker wordt er een combinatie van medicijnen gebruikt.

Dit wordt combinatietherapie genoemd.

De combinatie versterkt dan de werking van de afzonderlijke medicijnen.

Bij chemotherapie krijgt u medicijnen gedurende...

een aantal uren óf dagen toegediend volgens een vastgesteld schema.

Dit wordt een chemokuur genoemd.

Na een chemokuur volgt een rustperiode, meestal van een aantal weken.

Een volledige behandeling bestaat meestal uit meerdere kuren.

Chemotherapie is een ingrijpende behandeling...

en voordat u hiermee start wordt de behandeling uitgebreid met u besproken.

Vormen van chemotherapie

Chemotherapie kunt u op verschillende manieren krijgen:

- Via tabletten en capsules
- Met een injectie in de huid of spier
- Met een injectie rechtstreeks in het bloed (dit kan ook via een infuus)
- Met een injectie in het ruggenmerg
- Via een katheter in een lichaamsholte (via een blaasspoeling)
- Met een crème

Behandelcombinatie

Chemotherapie krijgt u vaak in combinatie met andere behandelmethoden zoals een operatie, radiotherapie, doelgerichte therapie, immunotherapie of hormonale therapie. Deze combinatie kan de behandeling erg zwaar maken.

Hoe lang duurt de behandeling?

De duur van de behandeling verschilt afhankelijk van het doel, het schema, dosering, soort kanker, soort medicatie en het effect van de medicatie.

De behandeling kan dan ook weken, maanden of zelfs jaren duren. Ook staat u daarnaast vaak levenslang onder controle.

Heeft u vragen over de behandeling?

Stel uw vragen vóór de behandeling aan uw arts of zorgverlener of neem vóór de behandeling contact op met uw arts.

Nazorg na uw behandeling

Resultaat van de behandeling

Kankercellen kunnen bij iedereen anders reageren op chemotherapie. Na enkele chemokuren bekijkt de zorgverlener of de chemokuur aanslaat.

Dit wordt meestal gedaan door middel van verschillende onderzoeken zoals een bloedonderzoek of scan. Als de tumor niet tot stilstand is gekomen, worden er vaak andere behandelmethoden met u besproken.

Extra begeleiding

U kunt tijdens en na uw behandeling extra begeleiding krijgen van hulpverleners.

Heeft u thuiszorg nodig?

Geef op tijd aan of u thuis ondersteuning nodig heeft. Samen met uw zorgverlener kunt u overleggen welke zorg u nodig heeft en hoe u dit kunt regelen.

Stop nooit zonder overleg de behandeling

De behandeling kan erg zwaar zijn. Soms wegen nadelen niet op tegen de voordelen. Twijfelt u aan de behandeling, bespreek dit in alle gevallen met uw zorgverlener.

U mag niet zonder overleg stoppen met de behandeling.

Risico's

Mogelijke risico's tijdens en na uw onderzoek of behandeling.

Bijwerkingen

Chemotherapie is een intensieve behandelmethode en u kunt last krijgen van bijwerkingen. Deze verschillen per persoon. De volgende bijwerkingen komen regelmatig voor:

- Bloedarmoede
- Bloedingen
- Diarree
- Haaruitval
- Infecties
- Menstruatiestoornissen
- Misselijkheid en overgeven

- Mondproblemen
- Reuk-en smaakverandering wat kan leiden tot verminderende eetlust
- Verminderde conditie
- Vermoeidheid
- Verstopping

Heeft u last van bijwerkingen? Raadpleeg dan uw zorgverlener.

Neem direct contact op als:

- u koorts heeft; temperatuur boven de 38,5°C
- u spontaan grote of meerdere blauwe plekken krijgt
- u last krijgt van overgeven of diarree
- u bloed in de ontlasting of urine heeft
- u slijm of bloed ophoest
- u rillerig bent of koude rillingen hebt
- u aanhoudende bloedingen heeft bijvoorbeeld een bloedneus of bij bloedende wondjes (langer dan 15 minuten)

Last van uw gebit

Tijdens de behandeling kunt u last krijgen van uw gebit. Klachten variëren van irritatie, pijn, beschadigingen en ontstekingen.

Het is belangrijk dat u uw gebit regelmatig tijdens de behandeling laat controleren door een tandarts of mondhygiënist.

Mogelijke gevolgen voor de lange termijn

Chemotherapie kan op lange termijn schadelijke gevolgen hebben. Uw zorgverlener bespreekt deze gevolgen uitgebreid met u en helpt u hierbij.

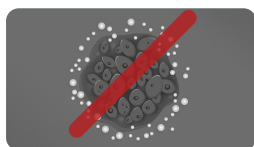
Veel voorkomende gevolgen zijn:

- Botontkalking
- Concentratieverlies en geheugenproblemen
- Gehoorschade

- Hartschade door bepaalde medicijnen
- Menstruatiestoornissen
- Tinteling of doof gevolg in de vingers of tenen: neuropathie
- Nierschade door bepaalde medicijnen
- Seksuele stoornissen
- Verminderde vruchtbaarheid of onvruchtbaarheid
- Vermoeidheid
- Vervroegde overgang

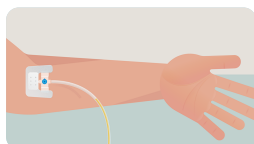
Complicaties

Resistentie

Het kan zijn dat de kankercellen tijdens de behandeling minder gevoelig of zelfs ongevoelig worden voor de medicijnen. De medicijnen werken dan niet meer goed. De behandeling kan dan worden stopgezet of gecombineerd worden met andere medicijnen.

Bloedvaten ontsteking

Als u chemotherapie krijgt via een infuus, kan het zijn dat de aangeprikte bloedvaten gaan ontsteken. U wordt namelijk voor langere periode geprikt. Soms wordt er dan een speciaal infuus aangevraagd.

Leven met kanker

Kanker heeft vaak gevolgen voor de kwaliteit van leven en uw sociale leven. Klachten kunnen de kwaliteit van het dagelijks leven (sterk) verminderen.

Leven met kanker

Kanker heeft vaak gevolgen voor de kwaliteit van leven en uw sociale leven. Klachten kunnen het dagelijks leven (sterk) verminderen.

Klachten

Steeds meer mensen leven langer met kanker of nadat ze genezen zijn van kanker. Dat is een positieve ontwikkeling, maar veel mensen houden na de behandeling klachten. Deze klachten kunnen per persoon erg verschillend zijn.

Diagnose kanker

Kanker maakt emoties los en daarbij kunnen allerlei vragen ontstaan. Word ik wel beter? Wat gaat er gebeuren?

Het kan moeilijk zijn om met dit soort vragen en emoties om te te gaan. In de meeste gevallen zullen de emoties na verloop van tijd afnemen. Maar in sommige situaties kunnen ze ook ineens weer opspelen.

Tips

Hierbij geven we u een aantal tips om om te gaan met angst en onzekerheid:

- Praat over uw gevoelens, dat kan enorm helpen. Sommige mensen vinden praten met dierbaren over hun ziekte moeilijk. Contact zoeken met een lotgenoot kan dan een uitkomst bieden. Op internet zijn verschillende forums te vinden
- Voor sommige mensen helpt het om gedachten op papier te zetten. Hierdoor kunt u meer grip krijgen op uw gevoelens en emoties
- Zoek regelmatig afleiding. Probeer dingen te doen die u leuk vindt en verzet hiermee uw gedachten
- Sommige mensen vinden het prettig om op een actieve manier met kanker om te gaan door zicht te verdiepen in mogelijke behandelingen of om meer te lezen over kanker. Patiëntenverenigingen kunnen u hierbij helpen

Vermoeidheid

Bijna alle patiënten hebben tijdens een behandeling voor kanker last van vermoeidheid. Dat is normaal. De behandelingen (zoals een operatie, chemotherapie of bestraling) en het reizen naar het ziekenhuis is meestal erg intensief.

Ook spanningen en onzekerheden kunnen zorgen voor vermoeidheid. Bespreek uw vermoeidheidsklachten daarom met uw arts, want vaak zijn er mogelijkheden om de vermoeidheid te verminderen.

Tips

- Vertel uw zorgverlener dat u moe bent. Soms is er een directe oorzaak voor de vermoeidheid die behandeld kan worden
- Accepteer uw vermoeidheid en probeer er niet tegen te vechten. Doe het rustiger aan dan u gewend bent
- Probeer regelmaat in uw dagen te houden. Sta op vaste tijden op en ga op vaste tijden slapen
- Blijf actief, maar plan uw activiteiten, neem daarbij voldoende rustpauzes
- Laat u bij zware werkzaamheden helpen
- Zorg voor ontspanning. Doe niet alleen activiteiten die u nuttig vindt, maar doe regelmatig iets waar u plezier aan beleeft. Leuke activiteiten geven u energie. Ook ontspanningsoefeningen kunnen u helpen
- Probeer niet teveel te piekeren, dit kost energie
- Informeer de mensen in uw omgeving. Geef aan dat u kanker heeft (gehad) en daardoor regelmatig moe bent. Dit voorkomt onbegrip
- Vraag mensen in uw omgeving om te helpen. Denk hierbij aan het doen van boodschappen. Vaak zijn mensen blij dat ze iets concreets kunnen doen

Kanker infolijn

Mochten u of uw naasten vragen, zorgen of twijfels hebben over de behandeling, mogen ze gratis bellen met de kanker.nl infolijn. **Telefoonnummer: 0800 022 66 22**

Ook kunt u vragen stellen via de mail. U kunt daarvoor op de website van [kanker.nl/infolijn](https://www.kanker.nl/infolijn) terecht. U vraag wordt dan via de mail of telefonisch beantwoord.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl/hulp-en-ondersteuning/kankernl-infolijn\)](https://www.kanker.nl/hulp-en-ondersteuning/kankernl-infolijn)

Patiëntenvereniging

Contact met lotgenoten

Het kan prettig zijn om uw ervaringen en gevoelens te delen met iemand in een vergelijkbare situatie. Lotgenoten kunnen elkaar vaak goed begrijpen.

Lotgenoten kunt u ontmoeten via een patiëntenorganisatie of via een inloophuis. Ook via kanker.nl kunt u lotgenoten ontmoeten.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl\)](https://www.kanker.nl)

Patiëntenbeweging NFK

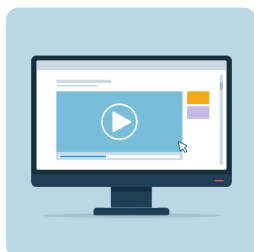
De NFK is een samenwerkingsverband van twintig kankerpatiëntenorganisaties. De NFK vertegenwoordigt alle kankerpatiënten in Nederland en komt op voor hun belangen.

De organisatie streeft naar betere zorg en meer kwaliteit van leven.

[Ga naar de website \(https://nfk.nl/\)](https://nfk.nl/)

Meer informatie

Meer informatie over kanker en de behandelingen

Wilt u meer weten over de behandeling van kanker? Dan kunt u terecht op de website kanker.nl. Hier kunt u uitgebreide informatie vinden over verschillende soorten kanker en de behandelingen van kanker.

Ook kunt u ervaringen van andere patiënten vinden en hoe u met kanker kunt omgaan.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl\)](https://www.kanker.nl)